

Yksityismetsien puuntarjonta

Uudet metsänomistajat

Puukauppa käy sitä vilkkaammin mitä korkeampi on kantohinta, mitä enemmän metsänomistajalla on puustoa, mitä nuorempi hän on ja mitä vähemmän hänellä on ansio- ja pääomatuloja. Myös metsänomistuksen tavoitteilla on merkitystä: monitavoitteiset myyvät selvästi muita ahkerammin. Uusien metsänomistajien keskimääräiset myyntimäärät eivät juuri eroa tilansa kauemmin omistaneiden keskimääräisistä myynneistä. Sen sijaan myyntipäätökseen vaikuttavissa tekijöissä on eroja. Puuvarannon, metsänomistajan iän ja tulotason vaikutus myynneihin on voimakkaampi uusilla metsänomistajilla, toisaalta tavoiteryhmät eivät eroa toisistaan.

Puun kantohinta, puuvarannon määrä sekä omistajan ikä ja tulotaso vaikuttivat selvästi yksityismetsien puuntarjontaan. Kantohinnan ja puuston määrän vaikutukset olivat odotetusti positiivisia. Metsänomistajan iän vaikutus oli negatiivinen kuten aiemmissakin tutkimuksissa. Iäkkäämpien metsänomistajien nuorempia vähäisempi puunmyynti-intensiteetti voidaan selittää kahdella eri tavalla: elämänkaareen liittyväällä kulutustarpeiden vähenemisellä ja sukupolvien välisellä käyttäytymiserolla, niin sanotulla kohorttivaikutuksella. On vaikea arvioida, kumpi vaikutus on vallitseva. Metsänomistajan pysyväistulojen nousu vähensi tarjontaa toisin kuin aikaisemmissa tutkimuksissa. Metsätilakoon vaikutus puunmyyntimäärään oli vähäinen.

Maatalousyrittäjät hakkasivat keskimäärin kuutiometrin enemmän hehtaaria kohden vuodessa kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvat metsänomistajat. Myös miehet hakkasivat keskimäärin kuution enemmän kuin naiset. Hallinta-ajan pituudella ei ollut tilastollisesti merkitsevää vaikutusta hakkusiin.

Metsänomistajien tavoitteet vaikuttivat hakkuumääriin. Virkistyskäyttäjät ja epätietoiset metsänomistajat hakkasivat selvästi vähemmän monitavoitteisiin metsänomistajiin verrattuna. Kumpikin omistajaryhmä hakkasi, kuten aikaisemmissakin tutkimuksissa, noin 2 m³/ha/vuosi vähemmän kuin monitavoitteiset. Metsästä elävät hakkasivat noin kuution vähemmän kuin monitavoitteiset metsänomistajat.

Puuntarjontaa voidaan tarkastella myös uusien, vasta tilansa haltuun saaneiden ja jo kauemmin metsänsä omistaneiden ryhmissä. Puukaupan suhteen erot ryhmien välillä eivät olleet suuria. Uusista, korkeintaan viisi vuotta tilansa omistaneista metsänomistajista puukaupan oli vuosina 2004–2008 tehnyt 59 prosenttia, kun tilan kauemmin omistaneista osuus oli 66 prosenttia. Myös keskimääräiset puunmyynnit olivat molemmissa ryhmissä samaa suuruusluokkaa, noin 3,4 m³/ha/v. Puunmyyntiuseutta kuvaava myyntiväli viiden vuoden jakson perusteella laskettuna oli uusilla omistajilla 5,0 vuotta ja kauemmin omistaneilla 3,7 vuotta.

Metsänomistajat voidaan jakaa tavoitteidensa suhteen viiteen ryhmään.

Monitavoitteisten ryhmään kuuluvilla olivat tärkeitä oman metsän tarjoamat taloudelliset hyödyt – taloudellinen turvallisuus ja säännölliset tulot, työtillaisuudet ja ulkoilu ja aineettomat tavoitteet. **Virkistyskäyttäjät** painottivat selkeästi metsänomistuksen aineettomia näkökohtia kuten luonnon- ja maisemansuojelua sekä ulkoilumahdollisuuksia. Metsän merkitys työtillaisuuksien ja ulkoilun kannalta korostui **metsästä elävien** keskuudessa, vaikkei metsä liene monellekaan tärkein tulonlähde. **Taloudellista turvaa** korostavilla olivat tärkeitä paitsi metsän tuoma taloudellinen turvallisuus ja merkitys sijoituskohteena, myös säännölliset puunmyyntitulot. **Epätietoisilla** ei ollut erityisiä tavoitteita metsänomistukselle. Tilansa yli viisi vuotta omistaneet olivat selvästi uusomistajia useammin monitavoitteisia metsänomistajia. Uudet omistajat olivat hieman useammin virkistyskäyttäjiä, metsästä eläviä ja taloudellista turvaa korostavia.

Forest owners could be classified into five groups based on their ownership objectives.

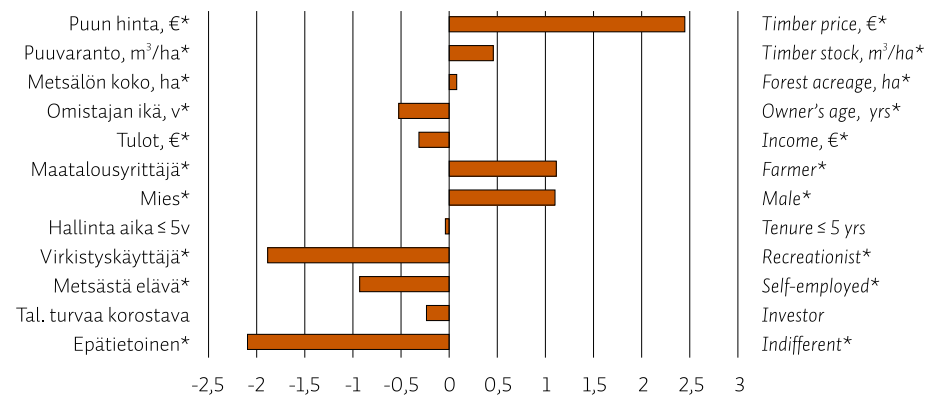
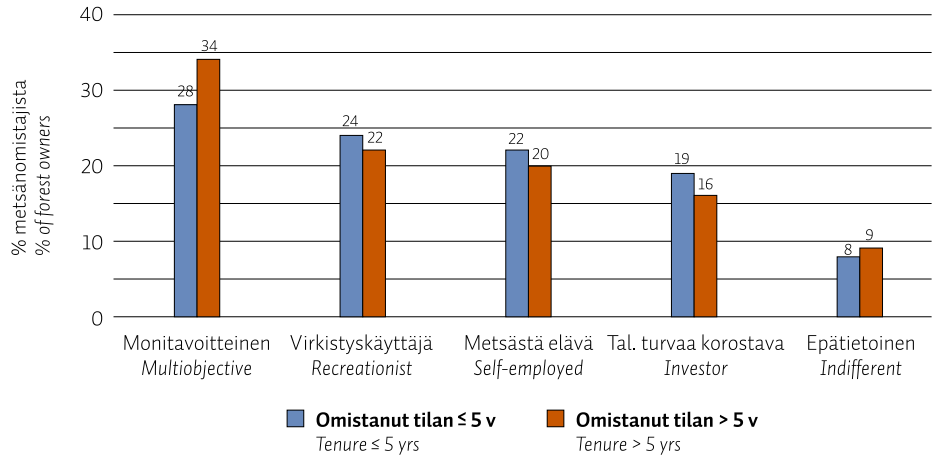
Multiobjective owners valued both the monetary and amenity benefits of their forests. **Recreationists** emphasized the non-timber and nonmonetary values of forest ownership. **Self-employed** owners emphasized the employment opportunities and labor income as well as outdoor recreation potential provided by their forest property. **Investors** regarded their forests as an asset and a source of regular sales income and economic security. The **indifferent** owners did not have any specific objectives.

Yksityismetsien puuntarjontaan vaikuttavat tekijät.

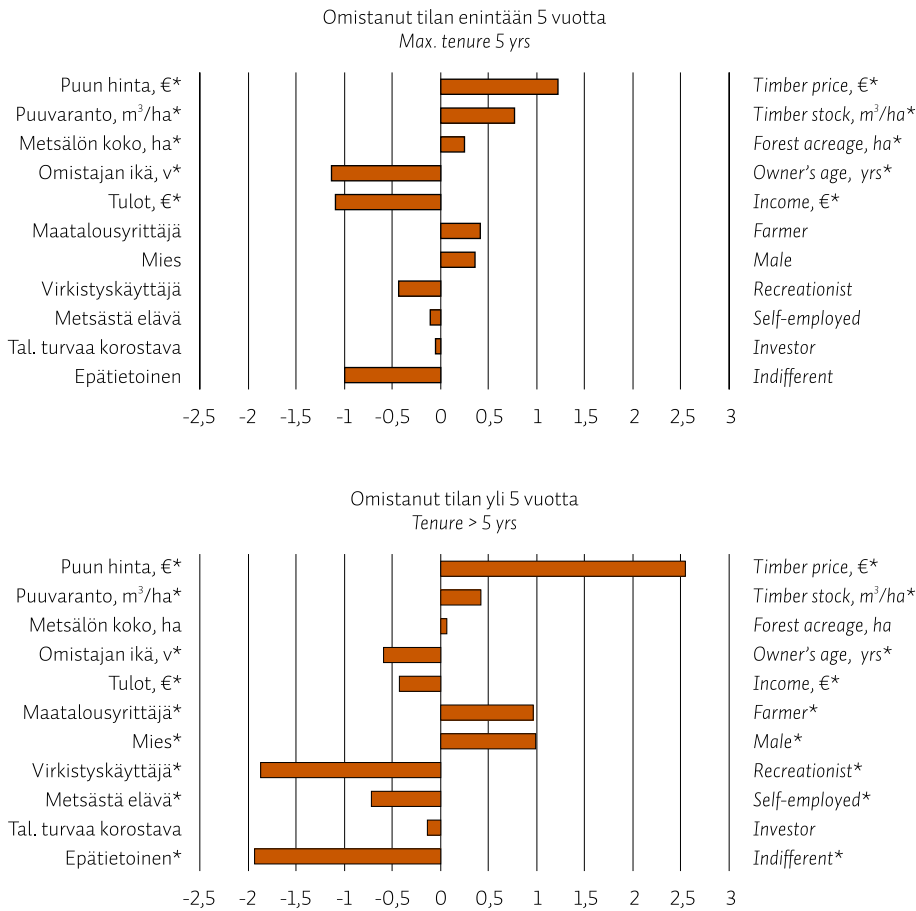
Jatkuvien muuttujien (puun hinta, puuvaranto, metsälön koko, omistajan ikä ja tulot) vaikutukset ovat joustoja (esim. puuvarannon kasvu 10 % nostaa puuntarjontaa 4,5 %). Muiden eli luokiteltujen muuttujien vaikutukset kuvaavat hakkuiden eroa vertailuryhmään kuutiometreinä hehtaaria ja vuotta kohden (esim. miehillä puuntarjonta on 1,1 m³/ha/v suurempaa kuin naisilla). Tavoiteryhmiä vaikutukset on ilmoitettu suhteessa monitavoitteisten hakkuisiin.

Factors affecting timber supply from non-industrial private forests.

The effects of continuous variables (timber price, timber stock, forest acreage, owners' age and incomes) are elasticities (e.g. an increase in timber stock by 10% increases timber supply by 4.5%). The effects of categorical variables describe the differences in cuttings between the category in question and the reference group measured in cubic meters per hectare per year (e.g. male owners cut 1.1 m³/ha/a more than female owners). Concerning the objective groups, the reference group to which the effects are compared is multiobjective owners.

* Vaikutukset keskimääräisiin hakkuisiin ovat tilastollisesti merkitseviä. The statistically significant effects on average cuttings.

* Vaikutukset keskimääräisiin hakkuisiin ovat tilastollisesti merkitseviä.
The statistically significant effects on average cuttings.

Taustatekijä ¹⁾ Characteristic	Omistanut tilan ≤ 5 v Tenure ≤ 5 yrs	Omistanut tilan > 5 v Tenure > 5 yrs
Sukupuoli / Gender		
Nainen / Female, %	22	20
Mies / Male, %	78	80
Ammatti / Occupation		
Maatalousyrittäjä / Farmer, %	12	19
Muu / Other, %	88	81
Omistajan ikä, v / Owner's age, yrs	51	62
Tulot, € ²⁾ / Owner's income, €	59 775	49 280
Metsäala, ha / Forest acreage, ha	32	37

1) Yhteisomistuksessa (kuolinpesät ja yhtymät) olevat tilat eivät ole mukana.
Estates owned jointly by heirs and private partnerships are not included.

2) Puolisoiden yhteensä ansiotulo ja puhdas pääomatulo ilman metsätalouden pääomatuloja vuonna 2007.
Spouses' earned income and after-tax capital income without forestry income in 2007.

■ Tilaansa enintään viisi vuotta hallinneiden metsänomistajien puunmyyntikäyttäytymiselle on tyypillistä, että kantohinnan vaikutus on selvästi vähäisempi ja puuvarannon vaikutus suurempi kuin tilaansa kauemmin omistaneilla.

Uusilla metsänomistajilla puunmyynteihin vaikuttivat voimakkaasti myös ikä ja tulotaso, molemmat negatiivisesti. Myös metsäalan kasvulla oli jonkin verran hakkuita lisäävää vaikutusta. Toisin kuin tilansa kauemmin omistaneilla, tavoitteet, sukupuoli ja ammatti eivät olleet tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä puunmyynteihin.

The effect of timber price was smaller and the effect of timber stock larger in the holdings with a maximum land tenure of five years compared to the holdings with a longer tenure.

New owners' age and income had substantial negative impacts on cuttings. The size of the forest holding had a slight positive effect on timber supply on the holdings owned by new owners. Ownership objectives, gender and occupation did not have statistically significant effects on the cuttings of the new owners.

■ Alle viisi vuotta tilaansa hallinneet, uudet metsänomistajat poikkeavat tilansa kauemmin omistaneista monin tavoin.

He olivat keskimäärin noin 10 vuotta nuorempia, päätoimisia maatalousyrittäjiä oli selvästi vähemmän ja heidän metsätilansa olivat pienempiä. Naisten osuus oli samaa luokkaa molemmissa ryhmissä. Uusmetsänomistajien tulotaso oli korkeampi, koska he olivat harvemmin eläkkeellä.

Owners with a maximum land tenure of five years were on average 10 years younger than owners with a longer land tenure.

New owners were also less often farmers and their forest holdings were smaller. New owners were also more affluent than other owners.

Kirjoittajat

Jari Kuuluvainen, Helsingin yliopisto
Heimo Karppinen, Helsingin yliopisto ja Metsäntutkimuslaitos
Harri Hänninen, Metsäntutkimuslaitos
Heikki Pajuoja, Metsäteho Oy
Jussi Uusivuori, Metsäntutkimuslaitos

Tutkimus toteutettiin Metsätehon, Helsingin yliopiston ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyönä. Tutkimusaineisto koostui Metsäntutkimuslaitoksen Suomalainen metsänomistaja 2010 -tutkimuksen aineistosta. Lisäksi hyödynnettiin Metsäntutkimuslaitoksen hintatilastoja. Puun tarjontaa koskevat tulokset laskettiin ns. hetroskedas-tisella IHS Tobit -mallilla.

Puuvaranto, metsäomistajan tulot ja ikä selittävät uusien metsänomistajien puunmyyntejä

Metsänomistajien tavoitteilla on huomattava vaikutus yksityismetsien puuntarjontaan. Tässä saadut tulokset ovat samansuuntaisia kuin 10 vuotta aiemmin kerätyllä aineistolla saadut tulokset. Virkistyskäyttäjät ja epätietoiset hakkaavat vuodessa keskimäärin noin kaksi kuutiometriä hehtaaria kohden vähemmän kuin monitavoitteiset. Jos nämä omistajaryhmät hakkaisivat saman verran kuin monitavoitteiset, markkinoille voisi tulla vuosittain lisää viisi miljoonaa kuutiometriä puuta. Tämä edellyttäisi, että muut puun myynteihin vaikuttavat tekijät pysyisivät ennallaan.

Metsänomistajan metsätalouden ulkopuolisten pysyvätulojen vaikutus tarjontaan on ensi kertaa Suomessa selvästi negatiivinen, mikä on sopusoinnussa metsien aineettomat arvot huomioon ottavan metsänomistajan päätöksenteon kanssa. Joustolla mitattu tulotason vaikutus on lisäksi yllättävän suuri. Tulos viittaa siihen, että varakkaammat omistajat jättävät runsaspuustoisia ja vanhimpia alueita metsätalouden ulkopuolelle, jolloin koko metsäalalle laskettu hehtaarikohmainen puuntarjonta laskee.

Kantohinnalla on tilastollisesti merkitsevä positiivinen vaikutus puuntarjontaan. Vaikutuksen absoluuttinen suuruus jää kuitenkin epävarmaksi, koska käytettävissä oli vain alueittainen keskihinta. Kantohinnan joustojen absoluuttisen suuruuden sijaan hintavaikutuksissa ovat kiinnostavia metsänomistajaryhmien väliset suhteelliset erot.

Uusien metsänomistajien ja jo kauemmin tilaansa hallinneiden väliset erot puunmyyntikäyttäytymisessä tuntuvat kaikkiaan ymmärrettäviltä. Puun kantohinnalla ei näyttäisi olevan uusien metsänomistajien puunmyynteihin yhtä voimakasta vaikutusta kuin tilaansa kauemmin hallinneiden myynteihin. Sen sijaan omistajan tulot ja ikä sekä puuvarannon koko vaikuttavat uusien metsänomistajien myynteihin voimakkaammin kuin vanhojen metsänomistajien myynteihin. Hakkuumahdollisuuksien ja kenties elämänkaaren vaiheen vaikutukset puunmyyntikäyttäytymiseen tuntuvat korostuvan uusilla metsänomistajilla.

Timber supply from private forests – new owners

Timber price and timber stock affected positively timber supply from non-industrial private forests. Forest owners' age had a negative effect on their cuttings which may be caused by the so-called life-cycle effect or cohort (generation) effect. It is difficult to assess which one is dominant. The increase in forest owners' permanent non-forest income decreased cuttings. Farmers cut 1 m³/ha/a more than other forest owners and male owners 1 m³/ha/a more than female owners. Recreationists and indifferent owners cut clearly less (2 m³/ha/a) than the reference group, multiobjective owners. Self-employed owners cut 1 m³/ha/a less than multi-objective owners.

The effect of timber price was smaller and the effect of timber stock larger in the holdings with a maximum land tenure of five years compared to the holdings with a longer tenure. New owners' age and income had clear negative impacts on cuttings. The size of the forest holding had a slight positive effect on timber supply on the holdings owned by new owners. However, ownership objectives, gender and occupation did not have statistically significant effects on the cuttings of the new owners. It can be concluded that new owners' harvesting decisions are affected especially by their cutting potentials and also by the needs caused by the phase of their life-cycle.